

Salmonella Pullorum bij hobbykippen

Een dierenarts werkzaam in de hobbysector deed bij ons een melding van sterfte bij zeer jonge kuikens waarbij geen oorzaak werd vastgesteld. Een infectie met *Salmonella Pullorum* (SP) was één van de mogelijke oorzaken die we bespraken. Er werden kuikens ingestuurd voor aanvullend onderzoek.

Op het oog waren er weinig afwijkingen bij de kuikens te zien, bij enkele dieren was de milt gering gezwollen. Bacteriologisch onderzoek van de milt toonde een onbeweeglijke salmonella-bacterie van de groep D aan. Met nadere typering bleek het te gaan om een *Salmonella Pullorum*.

Samen met de betrokkenen is een traceringsonderzoek ingezet, om te voorkomen dat de bacterie zich verder kon verspreiden in

Aangetaste eierstok bij volwassen leghen met SP

de hobbysector, en de hogere mate van voorkomen het risico op infectie voor de gehele pluimveehouderij zou verhogen. Van een volgende uitkomst van dezelfde broedlocatie werden opnieuw de zwakke kuikens en liggenblijvers onderzocht. Ook bij deze kuikens werd SP aangetoond. De detecties zijn dus aan elkaar gelinkt via de broedlocatie waar eieren van meerdere herkomsten worden uitgebroed. Ondanks onderzoeken bij moederdieren van de kuikens en broedeieren, is de bron van SP niet gevonden.

Bij volwassen kippen verloopt een besmetting met SP vaak zonder ziekte. Als ouderdieren besmet zijn met SP, kunnen zij dit via de eieren doorgeven aan hun nakomelingen. Dit kan zich uiten door liggenblijvers (eieren die wel bevrucht zijn, maar niet uitkomen) en zwakke of dode kuikens. Om deze reden zijn er vanuit de EU verplichtingen om de vermeerderingssector te monitoren op infecties met SP. Incidenteel tonen we in Nederland infecties met SP aan bij hobbydieren en in 2021 was er een infectie bij een commercieel leghennenbedrijf. Deze bacteriestammen en stammen uit eerdere uitbraken zijn genetisch onderzocht. Genetisch onderzoek liet zien dat de stammen identiek aan elkaar gelinkt zijn via de broedlocatie (zie rode bolletjes in de figuur). De stammen verschillen van stammen uit eerdere uitbraken van SP (zie onder andere de 'NL/2021-isolaten' in de figuur).

Al sinds 2002 houdt Royal GD zich intensief bezig met de uitvoering van de diergezondheidsmonitoring in Nederland. Hiervoor werken wij nauw samen met onder andere de diersectoren, de zuivel, het ministerie van LNV, dierenartsen en veehouders. Deze rubriek verhaalt over bijzondere gevallen, speciaal onderzoek en opvallende resultaten die het werk van de monitoring oplevert. Samen werken we aan diergezondheid in het belang van dier, dierhouder en samenleving.

Fylogenetische boom met SP-isolaten aangetoond in het 1^e halfjaar van 2023 (rode bolletjes) en isolaten uit de uitbraak van 2021 (NL/2021-isolaten), de verschillende hoofd-afstammingen van SP worden aangeduid met de Romeinse cijfers I t/m IV. (Bron: GD)

